

Nederlandse sportmarkt voor led koerst aan op marktverzadiging

‘Er zal zich ook een vervangingsmarkt ontwikkelen’

Martin Bolderman – te herkennen aan zijn lengte van ruim twee meter en zijn jaloersmakende goede humeur – vond het feit dat hij inmiddels zeven jaar onderneemt een goede aanleiding voor een interview met dit vakblad. Dat vonden wij als redactie van Fieldmanager gelukkig ook, dus mocht hoofdredacteur Hein van Iersel afreizen naar de Adelaarshorst in Deventer voor een interview met deze 36-jarige ondernemer in de eigen skybox van Sportverlichting.com.

Auteur: Hein van Iersel

LEDVERLICHTING

Het verhaal is al eerder verteld. Bolderman, inmiddels voornamelijk bezig met het verduurzamen van voetbal- en hockeyclubs, is eigenlijk tennisser. Na zijn studie weg- en waterbouw raakt hij ook bestuurlijk betrokken bij zijn eigen Deventer (of eigenlijk Wilpse) *cluppie*, tennisvereniging De Boerehofstee. Daar verbaast hij zich over de enorme hoeveelheid geld die de club jaarlijks kwijt is aan veldverlichting. Hij gaat onderzoeken hoe dat beter en goedkoper kan en de rest is inmiddels bijna geschiedenis. Als tennisvereniging De Boerehofstee is voorzien van led, nodigt Bolderman clubs uit de omgeving uit om het resultaat te komen bewonderen. Zo groeit Sportverlichting.com in rap tempo. Inmiddels, zeven jaar later, denkt Bolderman dat hij en concullega Oostendorp gedeeld marktleider zijn op deze nog relatief jonge markt. Bolderman denkt zelfs dat hij met elf stadions op zijn referentielijst de absolute marktleider is als het gaat om het 'in de led zetten' van Nederlandse stadions.

Amateurveld

Bolderman: 'Wij hebben dit jaar Go Ahead Eagles in de led gezet en dat is echt een slag ingewikkelder dan een gemiddeld amateurveld. Het is ook iedere keer weer totaal anders. Go Ahead won op 25 mei uit van FC Utrecht en mocht daarom Europees gaan spelen. Dat was natuurlijk geweldig voor de club, maar ook een uitdaging. In minder dan twee maanden moest gezorgd worden dat alles op en om het veld voldoet aan de eisen van de UEFA. Die eisen zijn pittig en gaan veel verder dan die van de KNVB. Zo meet de KNVB bijvoorbeeld "slechts" 77 lichtpunten op het veld. De UEFA gaat een paar stappen verder: die wil ook de belijning bij de uitlooptroken goed aangelicht hebben en eist dat de verticale lichtspreiding optimaal is. Bij hoge ballen is het essentieel dat de bal altijd goed is uitgelicht, zodat snelheid, hoogte en richting goed te volgen zijn door de spelers en de scheidsrechter, maar ook door tv-camera's.'

Skyline

Bolderman: 'In het algemeen geldt dat je een veld zoveel mogelijk van boven wilt aanlichten. Op de Adelaarshorst heb je vier grote antenemasten, die op de hoeken van het veld staan en onderdeel zijn van de skyline van Deventer. Voor een optimale verlichting van het veld waren die vier masten echter niet voldoende en moesten we ook ledarmaturen monteren op de dakconstructies. De uitdaging daarbij was dat de tribunes links en rechts een verschillende

hoogte hebben. Al met al was het een complexe puzzel om hier een goede stadionverlichting te ontwerpen, maar dat is helemaal gelukt.'

Tiësto

Bolderman vervolgt: 'De Adelaarshorst noemt zichzelf *the home of football*. Daar past natuurlijk geen lichtinstallatie bij zoals we die bijvoorbeeld voor FC Utrecht hebben aangelegd. Daar hebben we een compleet DMX-entertainmentsysteem gebouwd. Dat betekent simpel gezegd dat je met één kabeltje de draaitafel van Tiësto zou kunnen aansluiten op de lichtinstallatie van Utrecht en een complete lichtshow kunt geven. Hartstikke mooi, maar voor dat soort moderne fratsen halen ze in Deventer hun neus op. Hier gaat het om voetbal. Niets meer, niets minder.'

‘Wij hebben dit jaar Go Ahead Eagles in de led gezet. Dat is echt ingewikkelder dan een gemiddeld amateurveld’

GigaTera

Bolderman vertelt dat hij een enorme fan is van de producten van AAA-LUX. 'Maar specifiek voor de Adelaarshorst hebben we gekozen voor een andere leverancier: GigaTera. Omdat de lichtmasten van Go Ahead Eagles deel uitmaken van de Deventer skyline, was de club ook heel kritisch met betrekking tot de esthetiek. Vanwege dat aspect, gecombineerd met het gewicht van de armaturen en de windvang, hebben we hier gekozen voor armaturen van GigaTera. De *ouderwetse* gasontladingslampen die hier in de mast hingen, wogen circa 16 kilo. De nieuwe led-armaturen wegen slechts 10 kilo.'

Markt

De markt voor led is inmiddels volop in beweging, maar ontwikkelde zich aanvankelijk langzaam. Hoe kijkt Bolderman daartegenaan? 'Voor mij is dat heel simpel. Gasontladingslampen waren ook een verdienmodel. Een gasontladingslamp gaat misschien vijf jaar mee en moet daarna vervangen worden.

Sportverlichting.com

Sportverlichting.com is in 2017 opgericht door Martin Bolderman. Hij is nog steeds enig aandeelhouder van het bedrijf. De aanleiding voor de oprichting was zijn betrokkenheid bij tennisvereniging De Boerehofstee in Wilp, waar hij als bestuurslid geconfronteerd werd met hoge energiekosten vanwege het gebruik van traditionele gasontladingslampen. Anno 2024 heeft Sportverlichting.com voor in totaal 800 verenigingen en 11 bvo-stadions de lichtinstallatie verzorgd. Het bedrijf heeft een zustervestiging in Duitsland, Sportbeleuchtung Deutschland GmbH, en een exclusieve samenwerking met AAA-Lux in Maleisië, Singapore en Indonesië. De omzet van Sportverlichting.com en de Duitse dochter bedraagt in 2024 circa 7 miljoen euro.

‘Voor dat soort fratsen halen ze in Deventer hun neus op. Hier gaat het om voetbal. Niets meer, niets minder’

Gemiddelde kosten: 1000 euro per lamp. Daar werd lekker aan verdiend. Bij led is het verdienmodel heel anders. Led gaat minimaal twee keer zo lang mee en aannemers verdienen er weinig meer aan nadat het werk eenmaal is verricht. Voor ons als Sportverlichting.com is dat geen probleem; wij installeren alleen maar led en weten dus niet beter. Maar voor gevestigde installateurs vereiste dat wel een omschakeling.’

Leveranciers

Bolderman is, zoals gezegd, vooral fan van de Nederlandse fabrikant AAA-LUX en daarnaast van GigaTera. Hoe kijkt hij tegen andere marktpartijen aan? Bolderman: ‘Signify heeft op zich prima producten, maar als je het mij vraagt denk ik dat ze het op deze markt uiteindelijk moeilijk gaan krijgen. Vooral omdat het bedrijf log en bureaucratisch is vergeleken met het

snellere AAA-LUX in Eindhoven. Als installateur ben je afhankelijk van een fabrikant. Als het weken duurt voordat je antwoord krijgt of onderdelen krijgt aangeleverd, werkt dat natuurlijk niet. Ook van Lumosa hebben wij een aantal jaren geleden afscheid genomen als leverancier. Conform onze ISO9001-certificering doen we elk jaar een leveranciersbeoordeling. In mijn visie is AAA-LUX de enige fabrikant die een Nederlands kwaliteitsproduct kan aanbieden. Voor binnenverlichting, zoals in sporthallen, gymzalen en tennishallen, gebruiken we verlichting van Lednovate, dat de productie net als AAA-LUX in Nederland heeft. Zo hebben we een mooie productlijn uit Nederland, waarmee we de hele wereld over vliegen.’

Internationalisering

Sportverlichting.com is ooit gestart als een puur Nederlands bedrijf dat alleen installeert bij sportclubs in Nederland. Volgens Bolderman gaat dat de komende jaren snel veranderen. Bolderman: ‘Wij werken inmiddels al in België en Duitsland; ik verwacht dat onze Duitse vestiging in 2026 even groot is als die in Nederland. De Nederlandse sportmarkt koerst aan op marktverzadiging. Op dit moment is ongeveer 70 procent van de Nederlandse sportvelden overgezet naar led. Dat betekent grofweg dat nog zo’n 6000 velden de transitie naar led moeten maken. Dat is nog steeds een grote markt, maar wij sorteren in ieder geval al voor op verdere internationalisering.’

Zoals gezegd heeft Sportverlichting.com al een eigen vestiging in Duitsland. ‘De Duitse markt is op het niveau van de Nederlandse markt toen wij zeven jaar geleden begonnen. Vooral amateurclubs hebben nog veel behoefte aan kennis over ledverlichting. Als wij ergens een project hebben gerealiseerd, organiseren we een open dag bij deze club. Daar komen dan veel sportclubs uit de regio kijken. Zo breiden we ons als een olievlek uit door heel Duitsland.’ Voor AAA-LUX is Sportverlichting.com exclusief partner in landen als Maleisië, Singapore en Indonesië. ‘Daar hebben we al mooie projecten gerealiseerd. In Azië hebben we nog geen eigen vestiging. Daar werken we samen met lokale installateurs en dat werkt goed. Nederland heeft een interessant sportklimaat; dat is een belangrijke pre als je als Nederlands bedrijf in het buitenland wilt werken. Wij hebben in Nederland veel zaken gereguleerd via onze infrastructuur vanuit de bonden, maar ook vanuit het verenigingsleven. Van deze kennis profiteren wij duidelijk als we naar het buitenland gaan.’

Vervangingsmarkt

Ook als alle of bijna alle clubs in Nederland zijn overgestapt naar led, zal het bedrijf van Bolderman actief blijven in Nederland. Bolderman: ‘Over een aantal jaren zal zich een nieuwe markt ontwikkelen. Veel ledinstallaties zijn dan tien jaar oud. Die functioneren waarschijnlijk nog redelijk, maar moderne installaties hebben dan een veel grotere lichtopbrengst met hetzelfde vermogen. Als gevolg daarvan zal zich ook een vervangingsmarkt ontwikkelen.’

Subsidies

Een belangrijk deel van het succes van de Nederlandse ledmarkt voor sport is te danken aan subsidies, onder andere de landelijke BOSA-subsidie. Deze hebben ervoor gezorgd dat die markt zich snel heeft ontwikkeld. De subsidies zullen de komende tijd afgebouwd worden, maar in 2025 krijgt een vereniging nog steeds 30 procent van de totale kosten vergoed. Dat is nog altijd een mooi bedrag. Volgens Bolderman kunnen de kosten van een gemiddelde installatie nog steeds in vijf jaar worden terugverdiend.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!